

Bemutatjuk olvasóinknak:

Dr. Czelenk Ferenc Pro Urbe-díjas sebész főorvost

Járásunk szülöttét, dr. Czelenk Ferencet 2023. január 29-én, a Civitas Fortissima napján Balassagyarmat város Pro Urbe-díjjal tüntette ki. Ebből az alkalomból a Gyarmati Hírek interjút készített a kitüntetéssel. Az interjú az alábbiakban olvasható.

Egyben szerkesztőségünk nevében szívből gratulálunk a kitüntetéshez!

Bodzsár Gyula

„Ne a hibáinkat vessük egymás szemére, hanem jó cselekedeteinket”

„Orvos csak az legyen, aki a saját dolgait félretéve mindent megtesz a betegeiért. 1979-től dolgozom Gyarmaton, de még mindig minden betegemet hazaviszem magammal” – többek között erről beszélt dr. Czelenk Ferenc, a Dr. Kenessey Albert Kórház sebész főorvosa, városunk /Balassagyarmat/ friss Pro Urbe-díjas polgára.

- 1952-ben látta meg a napvilágot Csáb községben...

- ... Úgy szeretem mondani, hogy Magyarország szlovákiai területén.

- A család?

- Édesapám bányász, édesanyám háztartásbeli, de mezőgazdasággal is foglalkoztunk. Volt két ikertestvérem, de ők még csecsemőkorukban elhunytak. A teljes rokonság mély meggyőződéssel és hittel szerette a magyar nemzetiségét, a családi ünnepek alkalmával mindig szóba kerültek a magyar történelmi események, ez erős nemzeti alapokat biztosított nekem, ami végig segített eddigi utamon.

- Miért éppen az orvosi egyetem?

- 1969-ben megjelent egy felhívás, hogy lehetőséget ad a csehszlovák kormány külföldi egyetemi tanulmányok végzésére. Másodéves voltam a füleki magyar nyelvű általános középiskolában, a biológiát és az embereket nagyon szerettem, úgy gondoltam, nekem orvos-

nak kellene lennem. Sikerült felvételt nyertem Budapestre. Az Orvostudományi Egyetem jelentős színvonalú volt az akkori szocialista táboron belül. Nagyon szerettem ide járni. A kellemetlen meglepetésem rögtön az első nap volt, több csoporttársam megkérdezte, csehszlovák létemre hogyan tanultam meg ilyen jól magyarul. Engem ez bántott, hiszen mi magyarok vagyunk Csehszlovákiában, a szüleim nem is tudnak szlovákul, én is idegen nyelvként tanultam a szlovákot... Végül sikeresen megszereztem a diplomát, a kötelező gyakorlatokat a nagykürtösi és a balassagyarmati kórházban végeztem.

- Hol állt munkába?

Nagykürtösön. A Kádár-rendszerben külföldi csak úgy telepedhetett le Magyarországon, ha családjegyesítésről volt szó, én akkor még nem gondoltam erre. A nőgyógyászatot kezdtem el dolgozni, ott ismerkedtem meg a későbbi, nőgyógyász feleségemmel. Ott erősen éreztették velünk, az nagyon nem jó, hogy mi együtt vagyunk, és egymásnak segítünk. Közben volt egy megüresedés a sebészetben, és átmentem oda, mivel mindig is sebész akartam lenni. Teltek-múltak az évek, le kell szakvizsgáznom. Arra jöttem rá, a sebészeti szakvizsgát Magyarországon kell megcsinálnom. Nagyon nehéz ügy volt ez akkoriban, csehszlovák állampolgárként, csehszlovák munkahelyről magyar szakvizsgát szerezni. Nagyon bonyolult eljárás után sikerült a gyarmati kórházba kerülnöm, elkezdtem dolgozni 1979. július 1-én a gyarmati sebészetben. Nagykürtösről jártam be dolgozni, ám váratlanul, a korábbi ígéretük ellenére, behívtak katonának, Csehországba kerültem. Egy év múlva leszereltem, ismét munkába álltam, és sikerült a feleségemnek a gyarmati kórház szülészeti-nőgyógyászati osztályán elhelyezkednie ugyanekkor. Reggel jöttünk, délután mentünk, amikor ügyeletesek voltunk, a kislányunk bent aludt az ügyeletes szobában. Végeztük a munkánkat. Az itt tartózkodásunk alatt az első években sikerült olyan kapcsolatokat teremteni, hogy hozzájutottunk olyan információkhoz, hogyan lehet áttelepedni Magyarországra. 1997. május 27-én lettünk magyar állampolgárok, nagyon lélekemelő volt, hogy megkaptuk.

- A mai napig azon az osztályon dolgozik, ahol kezdett – ez sem hétköznapi történet!

- Így van, Ján Huba, majd Tiba Imre és most Szrenka János a főnököm. Három főorvos volt fölöttem, ez olyan, mintha az ember három munkahelyen dolgozott volna, mert minden osztályvezetőnek megvan a maga technikája, szokása, és ezekhez alkalmazkodni kell.

Dr. Czelenk Ferenc alelnöke a Nógrád Megyei Takarékszövetkezet és Vállalkozók a Sebészeti Betegekért Alapítványának, továbbá szervezeti és támogató tagja a Palóc Társaságnak és a Polgárok Balassagyarmatért és a Palócságért Alapítványának, a Civitas Fortissima Körnek és a Keresztény Értelmiségi Szövetségének. A Magyar Orvosi Kamara és Sebész Társaság tagja. Szakmai munkásságán túl a Magyarok Világszövetségétől is okleveles kitüntetésben részesült a határon túli magyarok támogatásában nyújtott segítségért.

- Mit jelent az ön számára magyarnak lenni?

- Az én tudatomban ez fel sem merül kérdésként. Nekünk, akik a maradék ország határain kívül születünk, ott tanultuk meg a nyelvet, ott tartottuk meg az anyanyelvünket, erősebb érzést adott az Isten ahhoz, hogy erről, mint kérdésről, nem is kell beszélünk. Ez természetes velejárónk. Úgy szoktam mondani kissé cinikusan, a maradék ország határain kívül vannak a magyarok, az ország határain belül pedig a magyarul beszélők. Persze kivételek vannak, tisztelet nekik.

- Nem csodálkozom, hogy a Trianon-ügy különösen fontos az ön számára...

- Azért vagyok jó helyzetben ebből a szempontból, mert olyan családi környezetben nőttem fel, hogy ez minden disznóvágáskor, szüretkor szóba került. Hála istennek középiskolában is olyan történelemtanárom volt, aki beszélt erről. Időnként belenézek a gimnáziumi történelemkönyvekbe, három oldal van róla. Aki a lényegét nem tudja, az nem tudja a szövegből megérteni, hogy miről is van szó valójában a mai napig. Sajnos, ezek alapján nem tudom, egyáltalán elvárhatjuk-e a fiataljainktól, hogy tudják.

(Folytatás a 6. oldalról)

- Mit tart orvosként a legfontosabbnak?

- Szerintem orvos csak az legyen, aki a saját dolgait félretéve a betegeiért mindent megtesz. 1979-től dolgozom Gyarmaton, 44 éve, de még mindig minden betegemet hazahozom magammal. Itt vannak mellettem a betegeim, és rájuk gondolok, hogy az ügyeletes kolléga észreveszi-e, amit észre kell venni, nem lesz-e abból baj, hogy én most nem vagyok bent. Az embernek kitölti az életét a betegei élete. Nem azt mondom, hogy fárasztó, de rendkívüli odafigyelést igényel az, hogy az ember naprakészen, pihenten és minden áldozatot meghozzon azért, hogy a betegei szerencsésen kerüljenek ki az ellátásból. Nem könnyű, hiszen megviseli az embert lelkileg és testileg is. Az én koromban talán már itt lenne az ideje, tudjam azokat a dolgokat, hogy ezzel a beteggel nem lesz semmi probléma, a másikkal lehet, a harmadikkal pedig biztosan lesz, de még mindig nem tudtam levetkőzni azt az érzést, hogy a betegeim itt vannak mellettem, én pedig mellettük vagyok.

- 44 évnyi folyamatos kórházi munka után is sokat dolgozik.

- Mivel szeretnék utat nyitni a fiata-

loknak, már kevesebbet vállalom a kórházban. Új történet az életemben, hogy négy hónapja a szécsényi Egészségcentrumban rendelek minden keddi napon, sok embernek próbálok itt is segíteni tudásommal és tapasztalatommal.

A szakrendelések befejezését követően a délutáni órákban a Nógrád Vármegyei Kormányhivatalban orvosszakmai kérdésekben látok el szakértői tevékenységet. Csütörtökönként pedig járom a nyugat-nógrádi térség házi orvosait, immáron több mint 25 éve végzem a felülvizsgálatukat.

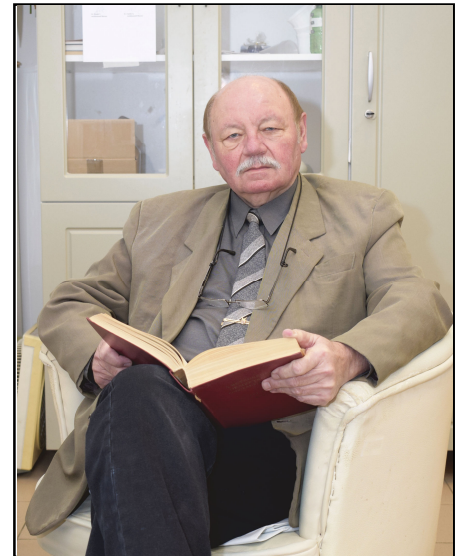
- Mivel piheni ki a fáradalmait?

- Szeretem a természetet, a mai napig aktív vadász vagyok, nagyon jó kikapcsolódást, szép élményeket ad. Nagyon kedvelem az olvasást, főként nemzeti történelemmel kapcsolatos irodalmat forgatok. Szívesen látogatok a nemzeti történelemhez kötődő helyeket, mint a Vereckei-hágó, Doberdó, Don-kanyar, Székelyföld és természetesen a Felvidék.

- Elégedett embernek vallja magát?

- Nincs okom panaszra, több mindenre már nem vágyom, mint amit eddig teljesíteni tudtam.

- Milyen értékek mentén éli az életét?

- Ebben az egyre zordabb és kiméletlenebb, örülten rohanó világban azt tartom a legfontosabbnak, hogy tiszteljük, szeressük egymást, és ne a hibáinkat vessük egymás szemére, hanem a jó cselekedeteinket. Talán ez a gondolat fejezi ki a legjobban a hitvallásomat: „Embernek lenni mindig és mindenütt, szolgálni az embert önzetlenül, szólani egy jó szót, felemelni, ki elesett, aztán továbbmenni, mint ismeretlen.”

Szilágyi Norbert (Gyarmati Hírek)

Kubányi Emléknap

Mint minden évben, ezúttal is elvándoroltunk Kubányi Lajos, Nógrád festője sírjához Alsóesztergályba, hogy kellő tisztelettel emlékezzünk életére, társadalmi jelentőségű munkásságára, amely nem csak a falu életébe hozott nagyfokú elismerést, de az egész vármegye és az akkori Magyarország életébe is. Hiszen olyan korban született és élt, amikor az 1848/49-es szabadságharc elbukott, a kemény megtorlás ideje következett, ezért gyermekkorra nem lehetett a legvidámabb időszak. De Nógrádnak és Magyarországnak ekkor is voltak olyan személyiségei, kortársai, akik tartották a reményt az emberekben, segítették átvészelni ezt az időszakot és kivezetni az országot ebből a kátyúból. Példaként csak pár nevet említsünk: Madách Imre,

Ipolyi Arnold, Kubinyi Ferenc, Szeder Fábán, Gyürki Antal, Mikszáth Kálmán, mind Nógrád vármegyéből, jelenlegi járásunk területéről származtak. Méltán lehetünk büszkék rájuk. De nem csak Kubányi Lajos mint országos híró festő, de az egész család jelentős szerepet játszott a falu és a környék életében, hiszen édesapja 54 évig volt a falu és a környék evangélikus lelkésze, akit mindenki úgy tisztelt, hogy „pán otec”.

Az emléknep közeledtével (május 5.) az önkormányzat képviselői, élükön a falu polgármesterével, Gabriela Hudecovával, maguk rakták rendbe a sírok környékét, ültettek ki virágokat, és tették közösen tiszteletüket a Kubányi család síremlékeinél. Mivel az idén időben nem jött ki a közös emlékezés (amely végül is az utolsó pillanatban részünkről megváltozott, de már nem volt idő egyeztetni), ezért külön találkoztunk, és helyeztük el az emlékezés virágait. Képviselve volt a helyi Matica slovenská Ján Labát személyében, a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya Balogh Gábor, Kliment Éva, Farkas Sándor, Balázs Olivér és Szántó József személyében, de

részt vett rajta, mint rendszeresen, Salgótarjánból Liptay Péter dédunoka, aki egyben Alsóesztergály díszpolgára is.

A hivatalos megemlékezés után Ján Labát vendégei voltunk, ahol elbeszélgettünk az eddigi emléknapi eseményekről, a Kubányiról kiadott könyvről és egyéb, ezzel kapcsolatos történekekről. A beszélgetés közben merült fel, az alsósztergályi Madách-példa nyomán, akit az idén „in memoriam” díszpolgárrá avattak, hogy felkértük vendéglátónkat, vesse fel az önkormányzaton belül szintén az ilyen lehetőséget Kubányi Lajos és édesapja személyével kapcsolatban. Mindkettőjük munkássága, elismertsége - úgy gondoljuk - méltóvá teszi őket e nemes cím odaítélésére és viselésére, egyben emelné a község hírnevét is ez a gesztus. Természetesen a döntés csakis a falu kezében van. De szép alkalom lenne ez, mondjuk 2025-ben a festő születésének 170-ik évfordulóján.

Ismét egy szép, kellemes, de tartalmas napot sikerült eltöltenünk Alsóesztergályban, ahol a Kubányiakat tisztelik, és őrzik emléküket.

Balogh Gábor